

Pandora

Zehra Özgür Cengiz Akbabaoğlu

Zehra Özgür
Cengiz Akbabaoğlu
Eklips Madencilik Mühendislik
Datamine Distribütörü/Acentası

İçinde yaşanan toplumun, kültürel bakış açısı ve öğretileri ile oluşan renk, din, dil, ırk vb. kavramlardan bağımsız değerlendirildiğimizde; kadın ile erkek arasında XX ve XY kromozom çiftlerinden kaynaklanan anatomik farklılıklar olsa da kadın ve erkek dünyanın her yerinde yaşamlarını sürdürebilmeleri için aynı temel ihtiyaçlara sahiptir. Yaşayan diğer tüm canlılar gibi, canlı kalabilmek için atmosfer, hidrosfer ve litosfere, yaşamak için ise diğer canlılardan farklı olarak düşünmeye, bilgiye, öğrenmeye, iletişim kurmaya, sosyalleşmeye, icat ve keşfe, kurallar koymaya, duygularını ve duyularını geliştirmeye, meraka ve bunlar gibi daha birçok soyut ve somut kavramları adlandırmaya ve içselleştirmeye ihtiyaç duyar.

Tarihsel süreçlere bakıldığında, kadın ve erkeğin birbirleri karşısındaki statüsü, çeşitli inanışlar ve ekonomik koşullara göre şekillense de son yüzyılda birey olabilme kavramı ile birlikte, kadınlara öngörülmuş, genelde erkeği destekleyen daha arka planda ikincil rollerin, yerini yavaş yavaş bir değişime bıraktığı görülmektedir yada bırakmış gibi görüldü-

ğü... Ancak bu değişimin henüz arzulan seviyede olmadığı da aşikardır. Yeteri kadar yönetici pozisyonunda kadın sayısının olmaması, global ölçekte hemen hemen her yerde şirket yönetimlerinin erkek çoğunluklu olarak halen devam etmesi yada kadın ve erkeğin aynı eğitim-öğretim seviyelerinden beraber geçmelerine rağmen iş yaşamlarında fırsat eşitliği yakalayamamaları örneklerden bazıları olarak dile getirilebilir.

Kadını konumlandırmada, anlatılan hikayelerin, inanışların, kültürel alışkanlıkların, eğitimin rolü azımsanmayacak derecede önemlidir. En basitinden mitolojik hikayelere baktığımızda, kadın kötülüklerin ana sebebi, savaşların başlamasına sebep olan yada başlatan figürler olarak sahnede yerini alır. Tanrıçalar genellikle kötü ve ahlaksız karakterlerdir. Erkek figürler güçlü, üstün, doğadaki diğer yaratıkların gücüne sahiptir yada diğer yaratıklara hükmetme kabiliyetinde olup yaratma ve yoketme özellikleri vardır. Örneğin Yunan mitolojisinde erkek tanrı tarafından, Pandora insanoğluna ceza olarak yaratılan bir kadın olarak yeryüzünde yaşar. İçi kötülük dolu olan bir kutu Zeus tarafından hediye edilir ve açılmaması gerektiği►

kendisine tembih edilir. Pandora meraklanıp kutuyu açınca olanlar olur ve dünyaya bütün kötülükler, mutsuzluklar dağılır. Kutuyu kapattığında ise insanoğlunu kurtarabilecek sadece umut kalır kutuda. Kadın bu tarz hikayelerde dahi, meraklı olmaması gereken, merakı yüzünden kötülüklerin sebebi olabilecek, güvenilmez bir varlık şeklinde toplumlara işlenmiştir. Oysa ki merak bilimin gelişmesi ve ilerlemesi için olmazsa olmazdır.

Merak kavramı sayesinde, doğanın matematiksel eşitlikleri içinde, hem denklemin bir parçası olarak yer alan hem de çözmeye çalışan, aynı zamanda resmedip, yerkürenin kendine has dilini anlayarak konuşmayı başaran, yerin değerleri ile birlikte kendilerini de anlatan hikayecileri olan yerbilimcilerin de tarihsel süreçte bahsettiğim değişimden nasibini almaya başladığını görebiliriz. Bu anlamda çok çeşitli disiplinlerin bir arada çalışmasını gerektiren maden sektöründe de aramacılıktan tutun da üretimin son aşamasına kadar madencilik her alanında, maden sahalarında daha çok kadınları ve kadın meslektaşlarımızı görmeye, daha çok başarılarını duymaya başlıyoruz.

Toplum içinde, aile kavramında temel öge olan kadına, bir çok vasfın ve sorumluluğun yüklenmesi, sadece yerbilimlerinde değil diğer meslek alanlarında da kadını sınırlandırmış olmakla beraber, gün geçtikçe erkeğin de bu yükümlülüklerin bir kısmını üstlenmesi, kadının daha görünür hale gelmesinde etkindir. Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte, iş ve ev yaşamında teknolojik aletlerin kullanımıyla da bu sorumlulukların daha kolay yerine getirilebilir olmasını mümkün kılmıştır. Bu da kadının kendi gelişimine dair zaman ayırmasına olanak tanımaktadır. Özellikle madencilik

alanında, daha çok araç gerecin kullanılması, yüksek teknolojinin yer alması, kadının da bu alanda ki erkek egemen bir sektör olarak tarih boyunca yer aldığı düşünülürse, kendini geliştirmesine imkan tanımaktadır. Teknolojik aletler ve ekipmanlar, fiziksel güçten kaynaklı işlerin yapılmasındaki farklılığı ve zorluğu ortadan kaldırırsa da süregelen alışkanlıkların, kültürel bakış açılarının ve önyargıların ortadan kalkması ile ilgili kısmın madencilik sektöründe de tam anlamıyla değişmesi biraz daha zaman gerektirecek gibi görünmektedir.

Tam da bu noktada, değişim için kadınlara düşen pay ise cesur olmak, yılmamak, kendine inanmak, kendini gerçekleştirebilmek için daha çok bilgiyle donanmak ve kendini ifade edebilmek olmalıdır. Goethe'nin dediği gibi "Yapabileceğiniz ve hayal edebileceğiniz herşeye başlayabilirsiniz. Cesaretin dehası, gücü ve büyüğü vardır. Şimdi başlayın"

Cesur olmak, yılmamak ve kendini ifade edebilmek ile bakış açılarının değişebileceğini unutmayın. Bir yerbilimci mezunu olarak, sahada yaşadığım ufak bir anımı paylaşarak yazımı noktalamak isterim. Tek kadın olarak çalıştığım bir arama projesinde, sahada çalışırken çalışanların garip bakışlarından sıkıldığım bir anda, çalışanlardan birine dayanamayıp, Tarlada çalışan bir kadını garipsers misiniz?" diye sordum. Cevap hayır. "Peki hayvanları tek başına otlatmaya çıkaran bir kadını garipsers misiniz?" cevap hayır. "Öyleyse beni neden garipsiyorsunuz, neden rahat değilsiniz? Benim de yaptığım o kadınlardan farklı değil ki, sadece kendi işimi yapıyorum." deyince sonraki günler, benim için ve diğer çalışanlar için daha rahat bir çalışma ortamının oluşmasına sebep oldu ve bu beraberinde karşılıklı saygı ile işini yapan bir birey olarak görülmeyi sağladı.

Son söz olarak, her sayısında maden sektöründeki kadınların kendini ifade etmesine olanak tanıdığı, bana ve bu sektörde çalışan diğer kadın meslektaşlarımıza yer verdiği için özellikle **Madencilik Türkiye Dergisi'**ne, iş yaşamım boyunca beni destekleyen aileme, meslektaşlarıma, üniversite eğitimim boyunca ve üniversite eğitimimden sonra da meslek eğitimime katkıda bulunan çok değerli hocalarıma ve temsilciliğini yaptığım, kadınları her zaman destekleyen Datamine International Ltd'e içten teşekkürlerimi, sizlerin aracılığı ile bir kez daha iletme isterim.

Sağlıklı günler dileğiyle...●